

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hónapra	1 "
— Egyen szám 4 kr. —	

Kiadóhivatal:

Pletta Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybacsokerek, Uri-utca 376. sz.,
hová az előfizetések és a lap
munkáltsáira vonatkozó felszám-
lások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:
Nagy-Bacsokerek,
Zápalya-utca 1-és szám,
hová a lap szellemi részét, illetve
minden közlemény intézendő.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el
azonkívül az összes hirdetői
irodáknál.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételével.

Pártoljuk a magyar ipart!

Nagybacsokerek, november 11.

Néhány év óta mindinkább tért fog-
lal annak a tudata, hogy a magyar ipart
minden erőnkkel fejleszteni, önállóvá és
versenyképesé tenni kell. Ideje is volt,
hogy a nemzet öntudatra ébredjen, hogy
belássa, hogy a jelen sanyaru közgazda-
sági helyzetből, midőn a gabonatermelés a
világpiacz mai árai mellett már alig sze-
repelehet jövevelmező forrásként, csakis
önálló erős nemzeti ipar emelheti ki.

Arra, hogy Magyarország a modern
iparállamok sorába léphessen, a szükséges
előfeltételek bőven megvannak; kedvező
földrajzi fekvése mellett bőségea meg-
áldva a szükséges nyers ipari termények-
kel egy szélesebb alapokra fektetett moz-
galom után, az állam és társadalom támo-
gatása és pártolása mellett iparunk mielőbb
a legszebb virágzásnak indulna, megizmo-
sodna. A kezdeményező lépések már meg-
tették, egymás után alakulnak a gyári
vállalatok, a kisiparosok is folyton a kor-
szerű haladásra, iparunk tökéletesítésére
és fejlesztésére törekednek, a hazai ipar-
czikkek nagynehezen bár, de utat törnek
maguknak az üzleti és magánforgalomban,
fényesen hirdetve a magyar ipar életké-
peségét.

Minden kezdet nehéz, de százszorosan
nehéz a magyar ipari termék meghonosí-
tása. Óriási küzdelmekbe és áldozatokba
kerül, míg egy-egy hazai ipartermék ter-
jedését avagy népszerűségét sikerül kivívni.
A legnagyobb fokú érdeklenség párosulva
az érthetetlen, képzelhetetlen bizamatlan-
sággal állja útját a magyar ipar megerő-
södésének.

A magyar nemesi társadalom a nem-
zetközi divat leghüségesebb uszályhordo-
zója, büszke magyar származására, de

azért a lehető legvégsőbbig rendszerint
minden szükségleteit előszeretettel impor-
tálja a külföldről, mintha bűnnek tartaná
magyar iparcikket vásárolni és használni,
a magyar ipart pártolni és erősíteni. A
középosztály, a jobbmodu polgárság pedig
nagy általánosságban — bocsánat a kivé-
telnek — vakon majmolja a felsőbb tíz-
ezreket és szinte vetekedik vele a gyak-
ran gyarló külföldi iparcikkék vásárlásá-
ban. Meggondolatlanul mellőzik a becsü-
letes magyar munkát, mely pedig legtöbbször
kivitelben sokkal jobb és a mellett
olcsóbb is.

De nemcsak a társadalom részéről
tapasztalható a nagyfokú mellőzés, a ma-
gyar állam szolgálatában álló nagyszámu
hivatalnokai kar sem tartja kötelességének
első sorban az ország egyik számottevő
osztályának, az iparosságának jólétét a maga
részéről is előmozdítani. Bulgáriában pél-
dál szigorú kormányrendelet kötelezi az
összes hivatalokat, hogy hazafias és er-
kölcsei kötelességük tisztán belföldi ipar-
készítményeket beszerezni. Nem ártana,
dicsőségünkre és hasznunkra válna, ha e
példát hiven követnők.

Hiába szeretjük a külföldit s nem is
gyanítjuk, hogy gyakran külföldi gyanánt
hazai gyártmányt veszünk. Akárhány ke-
reskedő van, ki részben, mert érdeklődik
nemzete jóléte iránt, részben, mert a ma-
gyar gyártmányu iparcikk olcsósága, esi-
nos kiállítás és jósága a külföldi tulzar-
nyalja, hazai iparvállalatnál szerzi be szük-
ségleteit, de csak alattomban és titokban
és óvatosan mellőzi az illető iparcikkék
külsőjén a magyar származást igazoló fel-
iratot, mert tudja, hogy ezzel vevőinek
vételkedvét elrontaná.

Innen van az, hogy a hazai ipar és
gyári vállalatok tulnyomó része nem tud

zöld ágra vergődni s hogy a vállalkozási
kedv ne fokozódik. Óriási összegek vándor-
olnak ki a ruházati és divatcikkéért
hazánkból s ez összegek legnagyobb része
ittthon maradna, ha a közönség megtanul-
ná, megszokná a magyar iparcikkéket be-
szerezni, a magyar ipart támogatni. Akkor
a vállalkozási kedv is élénkülne, létesül-
nének újabb és újabb iparvállalatok, me-
lyek egyes vidékek szegényebb néposztá-
lyának bőséges keresetet nyújthatnának s
ezzel az általános jólétet is előmozdítanák.

Tegyük félre az érthetetlen és oktalan
előítéletet, győződjünk meg, hogy sok, igen
sok hazai iparcikk nemcsak olcsóbb, de
jobb és szebb is az égit magasztalt, azon-
ban vajmi gyakran silánynak bizonyult
külföldi gyártmánynál és pártoljuk, támo-
gassuk a magyar ipart! Ezt kívánja tőlünk
parancsolólag a hazafiság s az ország
anyagi érdeke.

Anyakönyvi ügyek.*)

Nagybacsokerek, november 11.

9. Kérdés: A születési bizonyítvány fel-
mutatása alól felmenthetem-e a házassági feleket?

Felelet: Felmentheti, ha előtte az igaz-
zolandó körülmények közvetlenül ismerete-
sek vagy hitel érdemlő módon igazolva vannak
(A. T. 50. § a igm. ut. 25. § a) de ez esetben
ezen körülmény a kihirdetési tárgyalási jegyző-
könyvben feltüntetendő.

10. Kérdés: Községemben a lelkész a
halotti anyakönyvi kivonatot, melyet a születés-
nél leendő feljegyzés végett küldtem meg, nem

*) E rovatot az anyakönyvvezető urak érdekében
nyitottuk. Ez alatt minden az anyakönyvvezetés és házasság-
kötésre vonatkozó kérdésre szivesen felelünk, ha a feltett
minden egyes kérdés külön-külön félv papíron akként
íratik le tisztán és olvashatóan, hogy a félv papír egyik
lapja teljesen tisztán maradjon, másik lapján pedig a fele-
let felírására elég hely jusson, ezenkívül a kérdést a fel-
tevő aláírja s hivatali pecsétjével ellátja.

A „TORONTÁL” TÁRSZÁJA.

Czeccilia.

Közönségesen csak Czilikének hívták, de
ha valaki kedveben akart járni, Czecciliának
szólta. Milyen furcsa, egy tizenöt éves Czeccilia.
Valamennyien különösnak találtuk, de ezért előtte
egy sem mert nevetni ezen.

Az igazgató adta neki a nevet, melyet
sokkal méltóbbnak talált hozzá, mint Czilikét.
Az intézet díszé, példányképeként állta föl előt-
tünk, s egyszer sem mulasztotta el őt az isko-
lalatogatók előtt megdicsérni.

A legkiválóbb, a legjobb valamennyi
között. Soha pajkos, meggondolatlan szó nem
hagyja el ajakát, szelíd, példás viseletű. A nő-
vendékek játékaiban ritkán vesz részt, rendszeren
a zongoránál ül és templomi éneket játszik.
Hangja igen csinos, talán óhajtaná nagyságod
végig hallgatni az „Ave Mariát”? — Igazgató-
nők kegyesen magához inté, Czeccilia a zong-
gorához ült és énekelte. Szép tiszta, csengő hangja
tetszett mindenkinek, az iskolalátogató ur jó-
akarólag simogatta meg orcácskáját, az igazga-
tónó pedig kedvesen mosolyogva küldte vissza
helyére.

Szemlesítve halad végig a termen, szeré-
nyen ül vissza padjába és midőn a tanórának
vége, illedelmesen kéri társnőit, hogy ne hábor-
gassák őt. Ha esetleg oszonnához keresik, ment-
sék ki a jó tanárnők előtt. Magányosan óhajt
maradni, mert zenét komponál egy rövid imához,
melyet a legközelebbi tanórán kívánna eljátszani
az igazgatónők, meglepetésül.

En bámulva hallgatom őt végig. Most már
szentül meg voltam győződve, hogy Czilike halála

után rögtön a szentek közé fog sorolhatni. Sőt,
ha igazgatónők előbb ki nem találja, ezembe
jutott volna magának is szent Czecciliához ha-
sonlítani őt, a kinek minden törekvése olyan
főséges, nemes. Szinte áhitattal feleltem neki,
hogy igenis kimentjük ő nagysága előtt, szí-
vesen megteesszük és itt elakadt
szavam.

Dehogy mertem, mist máskor, mondani,
„édes Czilike”, — hanem némi félénkséggel, hal-
kan, tiszteletteljesen sugtam — igenis megmond-
juk, tisztelt Czeccilia.

Meg a járása is más volt mint a többieké.
Csaknem lebegett a földön, akár egy angyal. En
legalább, különösen akkor, ugy vettem észre, a
mint mozdulatlanul állva helyemen, tekintetem
mel addig követtem, míg egészen eltűnt. A kerti
lugost választá helyéül. Nem tudtam megállani,
hogy utána ne menjek, nem pusztán kíváncsi-
ságból, de mintha engem is megszállt volna a
szent ihlet, közelélen akartam lenni, midőn az
égiekek foglalozik. Vajjon minő lehet ilyenkor
arca, még utóbb dicsőfény is van feje körül?

Néhány pillanat múlva győzedelmeskedtem
érveimmel, nyugtalankodó étvágyam ellen, s las-
san, nesztelenül utána osontam. A nagy udvar-
nak tán sohasem érek végére, olyan hosszúnak
tetszett az út. Mire a kerthez értem, egy nagy
bokor mellé rejtőzve, pompásan szemlélhetem
Czecciliát.

Először valamit rajzolt napernyője hegyével
a homoktalajba. A távolság nem engedé látni
mit, pedig a kíváncsiság majd elemészett. Kö-
zelebb húzódtam, észrevétlenül. Szívemre szo-
ritam mindkét kezem, hogy annak dobogását
meg lélegzetemet is visszatartsam. Most fölállott
Czeccilia s járkálni kezdett a lugásban dudolgatva,
közbe-közbe jegyegetett, törölt valamit a asz-
talon fekvő könyvecskében. Még néhány lépés és

egészen a lugos mellett vagyok. A vadszőlő,
mely dusan futá be azt, jó védőül szolgált. Még
csak egy kicsike rés és tisztán kivehetem a
színteret. Ez is sikerült. A levelek engedtek
óhajomnak és én betekinhetek.

Czeccilia már ismét ül, dudol és jegyeget.
Előtte a porban egy nagy sziv, tisztán nem ve-
hettem ki egy vagy két törrel. Tárdrá borultam.
Czeccilia valódi angyal és én bűnös vagyok.
Ségyeltem kíváncsiságomat. Mi vagyok én hozzá
képest, ki ugy érzem oszonnám hiányát? Ő ezt
fől sem veszi. Az Isten anyja, vagy fiának szíve
előtte a porban rajzolva, kezében író, az aszta-
lon papír, szívében áhitatos gondolatok, fejecské-
jében főséges terv, egy imát megzenésíteni.
Kezeimet összetéve, elkezdtem imádkozni. Meddig
tartott ez így, nem tudom. Egyszer csak arra
ijedtem föl, hogy Czeccilia örömtelten kiáltja:
„megvan, sikerült, pompás!”

Főlugrottam helyemről s a bejárathoz fu-
tottam, hogy csókkal illessem ruhája szegélyét
ennek a szent angyalnak. Czeccilia elmerülve
saját gondolataiba, melyeknek dudorászva adott
kifejezést, nem vett észre. Háttal állva felém,
még egyszer lehajolt, hogy egy javítást tegyen
munkáján, s abban a perczben, hogy beléptem, a
szöveget kezdé énekelni:

„Amióta szerelembe estem”

Meglepetve kiáltottam föl. Ekkor megfor-
dult, nagyot sikoltott, napernyőjével gyorsan el-
törle a pad elé rajzolt szívet, de nem elég ügye-
sen, hogy ne láttam volna meg a közepébe raj-
zolt óriási „Feri“-t, s nem elég gyorsan dobta
kalapját maga mellé a padra, hogy észre nem
vegyem a becsempészett pompás dióskifliket.

HIREK.

Tájékoztató.

November 16. Tallics György szolgálati jubileuma.
November 17. A nagybecsk. szőnyeggyár közgyűlése
December 16. Városi közgyűlés.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők észére kedden és pénteken délután.
A Ganz-gyár építési irodája az Uri-utczán, a Schuvert házában van.

A kultuszminiszter Temesvárott.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter tegnapelőtt este 8 órakor számos parlamenti kitűnőség kíséretében Temesvárra érkezett, hogy az ottani állami tanítóképezdét megayissa. A felbogarozott perronon óriási embertömeg várta a minisztert, ott voltak: Molnár főispán, Teibisz polgármester, az összes hatóságok fjei, a csanádi káptalan részéről Szentkiráy és Kun karonokok s még számos kitűnősége a városnak. Megérkezésekor lelkes éljenzés hangzott fel. A város nevében Teibisz Károly polgármester intézett beszédet a miniszterhez, üdvözölve őt a város falai között, mire a miniszter szívélyesen válaszolt. Azután a megyeháza háttérbe, hol a főispánnak volt vendége. A megyeház kapujánál Deschan alispán fogadta. Este a főispánnal diszvacsona volt. A tanítóképezde megnyitása tegnap délután ment végbe. A szomszéd vármegyék királyi tanfelügyelői közt Steinbach Antal Torontál vármegye tanfelügyelője is Temesvárra utazott a miniszter üdvözlésére. Sejtjük, hogy ügybuzgó kir. tanfelügyelőnk szóba hozta a miniszter előtt a nbeckereki áll. tanítóképző intézet ügyét is, mely már odáig jutott, hogy a felállítását elvben kimondatott ugyan, de arra nézve, hogy az hol állíttassék fel, megállapodás még nem történt. Ajánlatos lenne, ha a kir. tanfelügyelőnek és illetve a közigazgatás aziránti törekvését, hogy az intézet városunkban állíttassék fel, megynék képviselői is hathatósan támogatják és akkor bizsük, hogy a miniszterium méltányolni fogja majd kérésünk jogosságát.

Tanítási engedély. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter megegedte, hogy Cs. Papp József állami felsőbb leányiskolai tanár számára az olasz nyelvnek és irodalomnak a kolozsvári tudomány egyetemén való előadhatása czéjéből, magántanítói jogosítvány állíttassék ki. Cs. Papp József ezen kitüntetésé annál inkább érdekli a „Torontál“ olvasóit is, mert régi ismerősünk, sok szép eredeti tárczája és regényfordítása jelent már meg a lapok hasábjain. A kolozsváriak csak nyerni fognak az ő kinevezésével, mert egy ritka képzettségű férfival több van az egyetemen.

A miniszter elismerése. A vallás és közoktatásügyi miniszter Szabó Ferencz németelemeri plébánosnak a perlati állami elemi iskolának adományozott 527 frt 90 kr értékű könyvekért elismerő köszönetét nyilvánította.

Telefon megnyitás. Szombaton történt meg a nagy-zentmiklósi járás távbeszélő hálózatának ünnepélyes átadása a közforgalomnak. Ez alkalomból délután 1 órakor a „fekete sas“ szálloda disztermében fényes bankett volt, melyen résztvettek az intéző körökön kívül az ott gyűlésező összes járási jegyzők és a nagyszentmiklósi intelligencia számos tagja. Elsőnek Lestyanszky János főszolgabíró szépen átgondolt beszédében köszöntötte fel a hálózat létesítőjét Daniel Ernő kereskedelmi minisztert. Azután a toasztok hosszú sora következett; a banketten mindvégig a legjobb hangulat uralkodott s vége belenyúlt az éjjeli órákba.

Tanítóválasztás. Folyó hó 6 án tartották meg Nagy Ózson a II. oszt. tanítóválasztást, mely alkalommal Buding Károly 2 szavazata ellenében Harter József torontálujvári taniót választották meg. A választás ellen Buding Ede nagyózi községi tanító felebbezett.

Felfüggesztett városi főkönyvelő. Verseczi levelezünk írja: Versecz törvényhatósági joggal felruházott város közigazgatási bizottságának fegyelmi válaszmánya Rudnai Nikolits Sándor főispán elnökele alatt tartott ülésében Ludaitz Vetomir v. főkönyvelőt, dr. Rezucha István v. főügyész vádindítványai alapján hivatalvesztésre ítélte. Nevezett ellen, ki különben már több alkalommal volt hivatalától felfüggesztve, — hanyagság, engedetlenség, hivatalos titkok megsértése és hivatalos hatalommal való visszaélése miatt emelték a vádat. Nagy megbotránkozást szült azon körülmény, hogy dr. Jovanovits György fey. biz. tag, mint az egyetlen, ki az elmozdított tisztviselő pártjára állott, — nemzeti-

fogadta el, azt mondván, elégséges neki a fél bemondása illetve a halott-vizsgálati jegyzőkönyv felmutatása, a melyre én a halál anyakönyvezését feljegyztem; kérdezem, feltétlen szükséges-e ezen halotti anyakönyvi kivonat megküldése?

Felelet: Feltétlen szükséges, mivel a halottvizsgálati jegyzőkönyvre vezetett záradék csak az eltemethetésre ad engedélyt, míg az anyakönyvbenei feljegyzésre a halotti anyakönyvi kivonat, melyet postakönyv illetve kézbesítés mellett kell megküldeni.

11. Kérdés: Egy 1893. évben besorozott katonának, a ki 1895. év december 31 én a póttartalékba, 1903. évben pedig a honvéd-póttartalékba helyeztetik, jelenben szabadságolva van, van-e szüksége nősülési engedélyre?

Felelet: Attól függ, hogy a jelenbeni szabadságolás minő? Olyan-e, mint a mit az 1890. évi október hó 7-én 32500 sz. H. m utasítás I. A., 4. 6. 8. 10. 11. pontjai emlitenek; mert ha ezen pontok valamelyikében körülírt szabadságolárról van szó, akkor nincs szüksége nősülési engedélyre, — különben pedig van.

12. Kérdés: M. P. római katolikus vallású egyén évekkal ezelőtt elvette J. J. görög keleti vallású nőt. Ezen házasságból négy leánygyermek született, a kik a görög keleti vallásban kereszteltettek, most azonban a nő fiugyermeket szült, a ki még máig sincs megkeresztelve azon okból, mivel a (róm. kath.) apa azt kívánja, hogy ezen gyermek is a görög keleti vallásban kereszteltessék meg. A róm. kath. plébános azonban erre nézve a feloldást nem adja meg, miután az 1894: XXXII. t. cz. 1. § a tekintetben nem intézkedik, mert csakis arról van szó, a kik csak ezután fognak nősülni, léphetnek-e e tekintetben megegyezésre, bevezetendő-e a gyermek a születési anyakönyvbe, s az mily vallásának irassék be?

Felelet: Az eset igen világos, és téved a tekintetben, mintha az 1894: XXXII. t. cz. e tekintetben nem intézkednék, olvassa el csak a 10. §-ból álló törvény 7. §-át, az világosan megmondja, hogy: „a jelen törvény (már t. i. az 1894: 32. t. cz.) életbeléptetése előtt (vagyis 1895. október 1-je előtt) kötött házasságokból született vagy születendő gyermekek vallásos nevelésére nézve azon törvény határozata marad érvényben, a mely az ily házasságok kötése idejében hatályban volt“ vagyis tehát az 1868: LIII. t. cz. 12. § a, a mely azt mondja, hogy: „a vegyes házasságból származó gyermekek közül a fiuk atyjoknak s a leányok anyjuknak vallását követik. A törvényvel ellenkező bármely szerződés, tértívény vagy rendelkezés ezentul is érvénytelen s semmi esetben sem bírhat jogerővel“ e szerint tehát a plébános feloldást nem is adhat, de ha adna is, annak semmi foganatja sem lenne, s így mindezeket összefoglalva az újszülött honpolgár bizony csak római katolikus vallású, ha mindjárt az apja akarata ellenére is, — de, van egy mód, ha az apa azt akarja, hogy egész családja egy vallású legyen s ez: az áttérés, vagy ő térjen át a felesége vallására, vagy az az övére, és ha a férj tér át, akkor a most született fiú is az anya vallásán lesz, ha pedig a nő tér át és a leánygyermek még 7-ik életévüket tul nem haladták, ezek is az apa vallásán lesznek. Különben az áttérés tekintetében is az 1868: LIII. t. cz. 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8 §§ ai intézkednek.

Hogy anyakönyvezzék a gyermeket, ez most önre a fontosabb, s erre a felelet az, hogy feltétlenül és pedig római katolikus vallásának jegyzendő be a B. m. ut. 57. §. első illetve ötödik kikezdése szerint.

Egy körülményre azonban figyelnie kell a bejegyzésnél és pedig arra, hogy ezen születés mikor jelentetett be önnek mint anyakönyvvezetőnek, vajjon a B. m. ut. 49. § ában körülírt egy hét alatt-e vagy sem; ha a törvényes időben bejelentetett, de ezt bármi okból ön halasztotta el a B. m. ut. 30. § á-t követte-e; ha pedig nem jelentetett be a törvényes időben s a születési eset más uton jutott tudomására, akkor a B. m. ut. 14. § a szerint kell eljárnia, vagyis itt akkor kihágási eset forog fenn.

ségi üldözésnek nyilvánította a büntetést Dan-czer kir. tan. pénzügyigazgató azonban kereken és határozottan visszautasította a méltatlan, s a tagokat mélyen sértő vádat, s Jovanovits maga maradt felmentő indítványával.

A rudolfsgnadi ármentesítő társulat tegnap Rónay Jenő főispán elnökele alatt tartott ülésében végképen megszavazta a tő tések helyreállítására szükséges 650,000 forintos kölcsönt, melyre nézve elfogadta az Első hazai takarékpénztár kötvénymintáját. A tegnapi ülésben egyhangulag elfogadták egyezersmiad az 1896 ki költségvetést.

Csendélet Gyertyámoson. Nagykiindáról írják: Az bizonyos, hogy Gyertyámoson kedélyesen csinálják. Nem rég arról adunk hírt, hogy egy gyertyámosi előjáró az új házassági rendre való hivatkozással 3 családot félig meztelen a község házára hajtattott és ott kellő adjusztálás után szigoruan meghagyta nekik, hogyha újból nem kívánnak a mogyorófa pálczából, hát megesküsznek, mert rendnek muszáj lenni. A napokban meg arról értesülünk, hogy a gyertyámosi bíró a községben meg akarja szüntetni a kártyázást. Neki az mindegy, akár gyufán mulatnak, akár 6 kros bukásra krágliznak, tilos minden kártyajáték Gyertyámoson. Egy pár odaváló uri ember, mit sem törődve bíró uram ukászával, a minap egy jó pohár rámpás mellett leült a kocsmában „kalaberrá“. A misor javában játszanak, beállit 3 rendőr és elszedi az uraktól a kártyát, az előttük lévő pánzt azzal, hogy bíró uram parancsolta. A játékosok eleinte szabadkozta, de a rendőrök a szigoru parancsot minden ellenkezés daczára végrehajtották. Mint haljuk, a kráglit kopánia a dolgot nem hagyta ennyiben, feljelentést tett a bíllédi kir. járásbírósnágnál.

A plszkos ruha mint házassági akadály. Egy görög keleti lelkész fia jelentkezett tegnap menyasszonyával Krsztics János anyakönyvvezető előtt, hogy miután letelt a törvényes kihirdetési idő, adja őket össze. Ugy a völgeny, mint a menyasszony azonban olyan rendetlenül, talán a legpiszkosabb házi ruhába volt öltözve, hogy nyilvánvaló volt, miszerint csak azért jöttek az anyakönyvvezetőhöz, mert már a törvény is ezt parancsolja. Krsztics anyakönyvvezető ennek folytán visszautasította őket és kijelentette, hogy a mig rendesebb ruhát nem váltanak, nem adja őket össze. A fiatal pár ezután engedelmeskedett a parancsnak és így jött létre a polgári esketés. Az esetre egyébként lapunk holnapi számában még visszatérünk.

Táncestély. A kereskedő ifjak egylete szombaton este tartotta meg első táncestélyét a kezdődő téli idejében. A Korona-szálló nagyterme nem telt ugyan egy meg, mint a derek egylet eddigi mulatságaiál hozzászoktunk, de jökedvben nem maradt mögöttük és kik ott voltak, kivált a leányok, jó előjellel mehettek a közeledő és mulatságokra szánt sáison elé. A sikerült estély csak a korai hajnalban ért véget.

Torontál vármegye a millenniumon. Az ezredéves kiállítás falujában Torontál megye egy szerb- és egy német házat fog bemutatni. A szerb ház belső berendezése már készen van s a tornacsarnok helyiségében folyó hó 13-ától kezdve közzemlére lesz kiállitva, a mikor is a védnökség nevében Rónay Jenőné ő méltósága fogja ünaepélyesen megnyitni. A kiállítás jötékonyczellal van egybekötve. Tiszta jövedelme a nagybecskereki tehérkereszt és a három jótékony nőegylet között fog egyenlően megosztatni, azért a kiállítás ezen négy egylet védnöksége alatt áll.

Az oláh könyvek. Az oláh nemzetellenes könyvekre és újságokra ugyancsak rossz idők járnak. Eymásután kitiltják az országból. Ez történt legutóbb a „Fragmente din autorii romani si moderni de S. Stoiescu Bukuresti 1891.“ című tankönyvvel is. A miniszter a közoktatási tanács véleményezése alapján tiltotta el egy a román iskolai használatától, mint az iskolai könyvtárakban való tartásától, mert tartalma a román népet a magyar állam ellen izgatja.

Anyakönyvi kihágások. A nagy kinkindai anyakönyvi kerületből is tettek már feljelentést az ottani büntető járásbírósnágnál anyakönyvi kihágás miatt. Titelszky Alexa nagy kinkindai szolgál a vádlott, a ki elmulasztotta újszülött gyermekét Leposzávát annak idejében 8 napon belül az anyakönyvi hivatalnál bejelenteni. — Az első anyakönyvi kihágás Pancsován tegnapelőtt tárgyalatott Ujfalussy Béla kir. aljbíró előtt. Vádlott Krauss Salamon pancsovai lakos, a ki 1895. évi október 15-én született fiát csak okt. hó 26-án jelentette be az anyakönyvi hivatalban.

A krajczár áldozata. Beregszászon egy krajczárért halt meg Vojszó László vasuti mállházó. A szegény ember mellékeresetképpen ujságot árult a vasuti utasoknak s a beregszászi állomásról szokta volt a vonatra feladogatni a lapokat. Tegnap is az esti személyvonatra feladott egy ujságpéldányt s a járódeszkára lépett, hogy a vásárlótól átvegye a pénzt. Ekközben harmadikat csöngöttek s az utas még egyre nem tudta megtalálni azt a krajczárt, amely az öthöz még hiányzott. Végre közvetlenül az indulás után odaadta Vojszónak a pénzt. Vojszó erre leugrott a haladó vonatról, de olyan szerencsétlenül, hogy lába a kerék küllői közé került, mire csakhamar roncsosá szakadt az egész ember. Még élt, mikor bevitték a beregszászi kórházba, ahol pár óra múlva kiszivedett.

Késelés a korcsmában. Valkányról írják, hogy tegnapelőtt Ilkó György és Barbu Döme oláh legények együtt pálinkáztak a községi nagykorcsmában. Ittas fejjel aztán valamiért szóváltásba keveredtek. A dolog vége azzal végződött, hogy Barbu bicskát rántva elő, társát a jobboldali borda alatt három helyen életveszélyesen megszurta. A fiatal Ilkovot félholtan szállították el a korcsmából. A vérengző legényt pedig a csendőrség azonnal letartóztatta és bekísérte a nagy szent miklósi járásbíróhoz.

Hivatali szemle. A helybeli m. kir. pósta-távirda hivatala hó 7-9 éig, tehát majdnem három napon át tartó beható szemlének vala alávetve. Ennek eredményeként kitünt a dícséretes rend és pontosság, ugy a belkezelés, mint a felek kiszolgáltatásában, mely egyrészt a hivatali főnök kiváló ügybizalmának, valamint körültekintő és tapintatos eljárásának, nemkülönben a személyzet szorgalmának és kölcsönös támogatásának kifolyása.

Bál a Bácskában. Az óbecsei ifjuság november 23-án a magyar-, szerb és izraelita nőegylet javára jótékonycélú táncszertélyt rendez.

A halotti tor vége. Radics Vilmosnak, a tegnapelőtt temetett jeles primásnak halotti tora emlékezetes lesz a budapesti muzeikus cigányok történetében. Ott vetették a visszavonás üszkét a négy legjobb banda közé. A temetés után a Ringer kávéházban, egyrészt a miskolczi Radics-banda tiszteletére, a melynek minden tagja itt volt a temetésen, másrészt az öreg Radics tora alkalmatosságából a Berkes, a Balogh, a Radics és a Rácz Pali főle zenekarok csendes ivást rendeztek, a minek a vége később pezsgőzés lett külön szobában. A chambre separeban, hogy vigabban menjen az öreg Radics elairatása, Oáh Lajos a Radics banda klarinétosa belefújt a szerszámba teljes szívvel lélekkel és teljes tüdővel. Berkes Ferkó, Béla öcsese azt mondta a játék után, hogy szép volt, jó volt, de hallott ő már ennél szászor szebbet is s ajánlotta Oláhnak, hogy klarinétját jó magával együtt tegye el a legmagasabb kéménybe — füstre. A klarinétos nem szolt semmit, hanem fejbe ütötte a kritikust. Hogy nagy verekedés nem lett, azt a vendég miskolcziaknak köszönheték, különben ott elintézte volna a társaság az ügyet lovagias uton — székkel és palaczkkal.

Vasuti podgyász. A m. kir. államvasutak igazgatósága figyelmezteti az utazó közönséget, hogy oly nagy terjedelmű, vagy több darabból álló podgyászt, mely a podgyász-tartályokban, illetve azoknak minden ülőhely után járó aránylagos részében el nem fér, a személykocsiba vinni nem szabad, illetve, hogy az összes podgyász szabályszerűen feladandó megjegyzetvén, hogy ugy az állomási, valamint a vonatkísérő személyzet egyidejűleg szigoruan utasított, hogy ily podgyászdaraboknak a személykocsik szakaszaiába való bevitelét, vagy épen a kocsik folyosóin való elhelyezését ne engedjék meg.

Mikor az örült orra éheznek. Temesvárról írják, hogy az ottani kórházba tegnap szállítottak egy Mázsin a Dusan nevű elmebetegét. A szerencsétlen emberen még tegnap kitört a düh és leharepta az ápolója orrát. Az ápolót azonnal orvosi segélyben kellett részesíteni, különbe: még nagyobb baja is származhatott volna az esetből.

S z i n h á z .

A kis alamuszi.

Bokor József e dallamos zenéjű operettje szombaton igen jó előadásban került színpadra. A társaság star-je, Deák-né Vlád Gizella, ezuttal oly szerepet játszott, melyben ugy hangja, mint temperamentuma teljesen érvényre jutott. Alig tudjuk a pajkos kis márkít kedvesebbnek és élénkebbnek képzelni, mint ahogy Deák-né személyesítette. Kitzűn alakítását és precíz énekét a szép számú közönség ismételtlen megtapsolta. Mac-

donaldot Balogh István játszotta hideg flegmával, igen dícséretesen; feleségét Perzel Mari adta, ki ezuttal is rutinizott énekesnőnek bizonyult, de a tánczóra vonatkozólag tudnánk egy megszívlelni való tanácsot adni, ha nőkkal szemben udvariatlanok volnánk. Igy csak a vörös czeruzára utalunk teljes tisztelettel. Maryt Dulich Mariska játszotta igen kedvesen. Tom hálás szerepe Deák Péternek nyújtott alkalmat annak bizonyítására, hogy finom izlésű komikus, ki szívesen mond le a „felső” körök tapsairól, ha tetszetik az intelligens közönségnek. A zenekar Donáth karnagy vezetése alatt ezuttal is szabatosan működött.

A hortobágyi virtus.

Amikor a Goldstein Számi hírtől visszhangzott Magyarország a Kárpátoktól Cirkveniczig, egy komikus is híres emberré lett, kiről eddig meglehetősen keveset tudott a nagy világ. Ezt a komikust Gyöngyi Izsónak hívják. Nem tudjuk, vajjon van-e alapja annak a nagy reklámnak mit a komikusnak csináltak, de hogy az ő darabja, mely a fenti címet viseli, igen rossz népszínmű, ezt innen-onnan tudni fogják Besztercebányától Pancsováig és Pozsonyától Brassóig. Ehhez a nézethez, mely a mai napon nem először lát napvilágot, mi is teljes meggyőződésből csatlakozunk, abban a kellemes reményben, hogy egy szinigazgató sem fogja nekünk többé megmagyarázni: mi az a hortobágyi virtus?

A közönség a tegnapi előadásban ugy bánt ezzel a darabbal, amint megérdemelte: nem igen figyelt rá s mielőbb haza ment. Csak a karzat tartott ki türelmesen, jól is teszi ha fizet, de ott sajátságos jelenségek mutatkoztak. A t. vasárnapi közönség ugyanis a legérzékenyebb jeleneteknél tört ki a legőszintebb kacajba, ugy hogy egy pillanatra teljesen igazoltnak láttuk a német költő szavait:

Was nicht der Verstand des Verständigen sieht,
Das ahnet in Unschuld ein kindlich Gemüth.

Ami szabad fordításban körülbelül azt jelent, hogy a karzat kinevette azokat a képtelenségeket, amiket a földszinten és a páholyokban megbocsátanak a szerzőnek.

Deákék elkövettek mindent, hogy a darabot megmentsék a bukástól. Deák-né és Arkosi igen szépen énekeltek, ez utóbbi Donáth karnagy két szívhez szóló népdalával kellett zajos hatást. A drámai szerepek Szepessy-nél és Őrsi Arankánál voltak jó kezekben. Közönség ezuttal is szép számmal volt.

T á v i r a t o k .

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése 1895. november 11-én.)

Budapest, nov. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén a többség tudomásul vette Bánffy miniszterelnök választását, melyet Polónyi interpellációjára adott.

Azután Erdély igazságügyminiszter nyilatkozott, kinek válaszából az ellenzék az utolsó napokban tőkét akart kovácsolni. Ma is csak annyit mondott az ellenzék legnagyobb sajnálatára, hogy Polónyinak hozzá intézett interpellációjára legközelebb külön fog felelni. Annyit azonban már ma is ki kell jelentenem — ugymond — hogy köztem és a miniszterelnök között ezen ügyben eltérés nem forgott fenn. A kabinet ezen kérdést már előzőleg is tárgyalta s a minisztertanácsban megállapodtak azon álláspontban, melyet szombaton Fejérváry báró a kabinet nevében kifejtett. A miniszter emlékeztet arra, hogy a szőnyegen forgó kérdésben már a pénzügyi bizottságban is nyilatkozott, még pedig ugyanolyan értelemben mint szombaton a miniszterelnök. (Eljenzés jobbfelől).
Mután Polónyi és Ugron az elnök ismételt figyelmeztetése mellett hozzászóltak a tárgyhöz, elnök berekeszti a vitát.

Az alelnökválasztás után folytatták a költségvetési vitát, melyben ezuttal csak két ellenzéki szónok: Sima és Szacs-vay vettek részt.

Végül Pázmándy Dénes intézett kérdést a miniszterelnökhöz, vajjon igaz-e, hogy a magyar kormány befolyásolta Lueger polgármester meg nem erősítését.

Bánffy báró rögtön kijelentette, hogy valamint az osztrák kormány sohasem avatkozott Magyarország belügyeibe, ugy a magyar kormány sem befolyásolta sohasem Ausztria belügyeit.

A képviselőház alelnöke.

Budapest, nov. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén Teleszky Istvánt választották meg a Ház alelnökének.

Teleszky István 1836. április 4-én született Szatmáron. A jogi tanulmányait a budapesti egyetemen végezte és 1859-ben letette a jogtudori szigorlatokat, 1861-ben pedig már a gyakorlati ügyvédi vizsgálatot tette le. Ugyanezen időben kezdte meg szereplését a közügyek terén mint Bihar megye tb. alügyőse. A nagyváradai ügyvédi egyesület egyik szakosztályának elnökévé választotta, majd nem sokára Nagyvárad és Bihar vármegye törvényhatóságának tiszteletbeli főügyésze lett. 1874-ben az igazságügyminiszter a magánjogi törvénykönyv örökösödési részének elkészítésével bízta meg. Ugyanezen évben Nagyvárad városa képviselője lett és ezt a kerületet 1878-ig képviselte, 1887-ig pedig Ugocsa megye nagyszőlősi kerületét tisztelettel. Tevékeny részt vett az igazságügyi bizottság tárgyalásaiban és előadója volt több fontos törvényjavaslatnak. 1888-ban többszöri felhívás után elvállalta az államtitkári állást az igazságügyminiszteriumban s az örököségi jogról szóló törvényjavaslatot — saját művét — már mint államtitkár képviseli. Választmányi tagja a magyar jogászegyletnek és bizottsági tagja Budapest székesfőváros törvényhatóságának.

Apponyi Kassán.

Budapest, nov. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kassáról telegrafálják: Gróf Apponyi Albert tegnap tartotta beszámolóját párthívei tömeges részvétele mellett. Beszámolójában kijelentette, hogy őt megkínálták a hatalomban való osztozkodásra, de ő nem lép paktumra, mert sem a nemzetet megcsalni, sem királyához ravasz fondorlattal közöledni nem akar. Inkább küzd tovább hazájáért és nemzetéért. A programbeszédet nagy bankett követte.

A szélsőbali pártok egyesülése.

Budapest, nov. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kossuth Ferenc lakásán ma délután négy órakor döntének a Justh-párti képviselők azon kérdés fölött, hogy megtörténjék-e a két függetlenségi párt egyesülése?

Városi színház.

Ma, hétfőn, 1895. évi november 11-én adatik

CHARITAS.

Történelmi dráma 3 felvonásban. Irta: Várady Antal.

S z e m é l y e k :

László, magyar király	—	Kompolthy
Adeláid, királyné	—	Keckermétin
Anasztasia, Endre király özvegye	—	D. Őrsi Aranka
Salomon	—	Szarvasi Sándor
Zsófia, Salomon neje	—	Havassy Sz.
Nádor	—	Veselényi A.
Opos, lovag	—	Árkosi V.
Mater Assunna	—	Barna Ilon
Charitas	—	A. Zoltán Olga
Laborc, bessenyők fejedelme	—	Szabó
Zerina, leánya	—	Dulich Mariska
Irmgard, apáca	—	Földvári M.
Bertalan, püspök	—	Szepessy G.
Kénéz,	—	Bereng
Solom,	—	Kalocsai
Tar,	magyar lovagok	Sághi Ede
Cserei,	—	Szenessi
Simon, apród	—	Mikei Rózi
Apáca	—	Karácsoni M.
Egy bessenyő	—	Mezei
Edeling,	—	Balogh István
Dambert,	német lovagok	Nagy J.
Thun,	—	Nagy S.
Rogarik,	—	Sághy Ede

Zászlós urak, apródok, papok, harcosok, bessenyők, fejedelmi kíséret, apácák.

Előadás kezdete fél 8 órakor.

Holnap kedden november 12-én adatik:

K i s h e r c z e g

legújabb kitűnő operette.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

10010. sz. tkvi 1895.

Árverési hirdetés.

A török-becsei kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az államkincstár végrehajthatónak Vuin Andria és Vuin Martha kumáni lakosok végrehajtást szenvedők elleni 164 frt 92 $\frac{1}{2}$ kr és jár. iránti végrehajtási ügyében a területen levő Kumán község határában fekvő 141. sz. tjkvben foglalt 254., 255. hrsz. és 134. öisz. ház és beltelek 400 frt kikiáltási árban 1895. évi december hó 4-ik napjának délelőtti 11 órakor Kumán községében árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelölt árfolyammal számított és 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt Igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óva dékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezébe letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt mindig az árverés napjától számított 6% kamattal együttesen a törökbecsei kir. adóhivatalnál mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíthatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt a kir. járásbir. tkvi irattárban és Kumán község előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt T.-Becsén, 1895. szeptember 16-án.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság

Jakabffy,
kir. jbiró.

(883-1.1)

Házi-koszt.

Uri-utca Schubert-téle házban jó házi-koszt kapható, ebéd és vacsora (házon kívül) 1895. december hó 1-től.

(888-1.1)

Egy özvegy asszony.

N.-Kikinda járási szolgabírósgától:

6176. számhoz köz. 1895.

Pályázati hirdetés.

A magyar- és szerb-padei körbábai állás elhalálozás folytán üresedésbe jött.

Ezen állás Magyar-Padé község részéről 90 frt és Szerb-Padé község részéről szintén 90 frt fizetéssel van összekötve;

Első szüléseknél a baba díja 2 frt, a másodikonál 1 frt. A szegényeket ingyen köteles ellátni.

A szabályszerű oklevéllel bíró bábák felhivatnak, hogy pályázati kérvényüket, nyelvösmeretük, eddigi szolgálatuk idejük és erkölcsi bizonylataik feltüntetésével csatolásával együtt alulírott szolgabíróshoz folyó évi november hó 20-ig küldjék be. A később beérkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

Nagykikindán, 1895. évi október 26-án.

Főszolgabíró h. távol:

Bogcha Márton,
szolgabíró.

(866-2.2)

Tűzifa.

Van szerencsém a t. közönségnek tudtára adni, hogy tekintettel a közlekedő őszi időnyre raktáraink teljesen felszerelve vannak és az alábbi válfajokat ajánljuk:

Fejér gyertyánfa	14	frt	—	kr.
Körisfa	13	"	—	"
Erdei bikkfa	13	"	50	"
Szilfa	12	"	50	"
Kányafa	12	"	—	"
Dorongfa	11	"	—	"
Tölgyfa	11	"	—	"

Megrendelések elfogadhatnak a Daun-féle téglagyárnál és Arpad-utca 11. sz. a.

Telefon 84. sz.

Két öl vételénél a fa díjtalanul házhoz szállítatik.

687-51.29

Spuller Lipót,

a szlavoniai faipar-társaság főképviseleje.

Az első délmagyarországi Cognac-gyár
(Alapított 1875. évben)

LENGAUER TESTVÉREK

VERSECEZ

a nagyméltóságú kereskedelemügyi és pénzügyminiszterek részéről egyetértőleg kibocsátott 39325/95. számú rendelettel szigorú állami ellenőrzés alá helyezett (hamisítás ennélfogva ki van zárva), hogy a nagy közönség használatára a „Cognac” elnevezés alatt valódi desztillált bor hozzassék forgalomba.

Kapható Nagy-Becskereken: Rósa Ignác és Zimmerer Antal uraknál.

Ezenkívül szállítunk ugy kisebb mint nagyobb hordókban és üvegekben saját termései borokat melyekről árjegyzékekkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk.

719-528

!PÉNZ!

földekre és házakra
a legolcsóbb kamatok mellett

a legkisebb ö-szegtől a legmagasabbig közvetítetik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors keresatüvezetés felett mindenki meggyőződve lehet és szolgálak minden e szakmába vágó felvilágosítással bérmentve.

Együttal ajánlom magamat mindennemű állami és magánsorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevásárlása és eladására, nemkülönbön mindennemű szelvények beváltására.

141-26.26

Igervények minden huzásra.

Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

I. nagybecskereki váltó- és bizományi üzlet

Kadelsburger L.

Zoffman Sándor legújabb rendszer szerint berendezett gőzsörfőzdéje, melynek kitűnő termékei az egész délvidéken be vannak vezetve, Nagybecskereken

SÖR-RAKTÁR

létésítése végett alkalmas személyt keres.

Ajánlatok alábbi címre küldendők.

Zoffmann Sándor,

Versecez.

(864-2.2)